

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי כ"ו בתשרי תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נזיר - מ"ח

1. מה המקור שמותר לכהן גדול להיטמא למת מצוה?

'על כל נפשות מת לא יבא' הפסוק עוסק בקרובים [שהרי רחוקים אפשר ללמוד בקל וחומר מכהן הדיוט]. ומדוע נאמר אח"כ 'לאביו' - דווקא לאביו אינו מיטמא, אבל מיטמא הוא למת מצוה.

2. מה לומדים מ'ולאמו'?

מופנה כדי להקיש גזירה שוה מנזיר - כשם שאצל נזיר למדו מ'במותם' שרק טומאת מת נאסרה לו אבל טומאת זב ומצורע הותרה, כך בכהן גדול במותם אינו מיטמא, אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם.

3. כל ימי הזיורו לה' על נפש מת לא יבא - מדוע שלא נפרש 'אף נפש בהמה' [כענין שנאמר: מכה נפש בהמה]?

- א. לכך נאמר על נפש - מת לא יבא, בנפש אדם הכתוב מדבר ולא בטומאת נבילה.
- ב. ר' ישמעאל אומר אינו צריך, שהרי נאמר: 'לא יבא', בנפשות המטמאות בביאה הכתוב מדבר, ובהמה הרי אינה מטמאה באהל.

4. מה המקור שמותר לנזיר להיטמא למת מצוה?

המשך דברי ר' ישמעאל הנ"ל: לאביו ולאמו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה. והקשו בהמשך הברייתא על לימוד זה כדלהלן:

- א. מדוע אי אפשר ללמוד זאת בקל וחומר מכהן גדול שקדושתו קדושת עולם? ותירצו - יש לפרוך שנזיר חמור בכך שמביא קרבן על טומאתו. ולכן הוצרכו לפסוק.
- ב. מדוע לא נאמר שהפסוק בא ללמד שאינו מיטמא לאביו ולקרוביו, אבל יטמא לשאר מתים? לא יתכן - שהרי אם כהן הדיוט שמיטמא לקרוביו, אינו מיטמא לשאר מתים. נזיר שאינו מיטמא לקרוביו קל וחומר שלא יטמא לשאר מתים.
- ג. מדוע המילה לאביו מיותרת למת מצוה? להו"א - כשם שהאיסור הכללי שנאמר בכהן גדול כולל אף את אביו והמילה 'לאביו' מיותרת למת מצוה, כך גם האיסור הכללי שבנזיר כולל את אביו, ו'לאביו' מלמד מת מצוה. ונדחה - אדרבה, נלמד מהאיסור הכללי של כהן הדיוט שמיטמא לאביו, כך נזיר יטמא לאביו. למסקנא - אכן 'לאביו' אינו מיותר ומה שאינו מיטמא למת מצוה למדו מ'לאחיו'.
- ד. שנינו מה למדים מ'לאביו' 'לאמו' 'לאחיו' - נותר לברר מה למדים מ'לאחותו'? אדם מישראל שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו, ושמע שמת לו מת - לא יטמא, כדי שיוכל לעסוק במצוה. אמנם אם זה מת מצוה יטמא, אע"פ שיפסיד מצוה שיש בביטולה כרת.

5. עד כאן שנינו מקורות לדעת ר' ישמעאל. כיצד דרש ר' עקיבא את הפסוקים?

נפשות - אלו הרחוקין, מת - אלו הקרובין, לאביו ולאמו - אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה, לאחיו - שאם היה כ"ג והוא גם נזיר, לאחיו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה, לאחותו - ההולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו וכו'.

6. מנין ר"ע ילמד גזירה שוה דרבני?

כיון שלמדנו מ'לאחיו' שאם היה כ"ג ונזיר מיטמא למת מצוה, ברור שגם כשהוא אחד מהם יטמא, וא"כ 'לאביו ולאמו' מיותר ללמוד הגזירה שוה.

7. מנין לר' ישמעאל 'כהן גדול והוא נזיר' שנטמא למת מצוה?

כיון שהתירה התורה איסור לאו אחד בוודאי התירה גם שני לאוין, אמנם אע"פ כ לאחותו הוצרך לגבי מילה ופסח, כיון שהם חמורים שהם איסור כרת ולא רק לאו.